

Litteratur.

Markedsanalyser.

Oddvar Aresvik: Markedsanalyser I. Etterspørselsanalyser for jordbruksvarer. Oslo 1951. 204 sider.

Forfatteren, der i efteråret 1950 blev udnævnt til professor i landbrugsøkonomi ved Norges Landbrukshøgskole og er landbrugs-kandidat og cand. oecon., fremlægger her 1. del af et værk, der i det væsentlige synes at være blevet til under forfatterens studier som stipendiat ved Norges Landbrukshøgskoles Institutt for Driftslære og Landbrugsøkonomi, desuden har forfatteren haft nært samarbejde med Oslo Universitets Socialøkonomiske Institutt.

Om hvad der tidligere har foreligget af den art litteratur, har det ofte kunnet siges, at det var udarbejdet enten af en forfatter, der var statistiker og ikke økonom eller omvendt; i tilfældet her har forfatteren imidlertid skaffet sig både den statistiske og den økonomiske ballast. Selv om arbejdet støtter sig — og nødvendigvis må gøre det — til bl. a. *R. Frisch's* og *T. Haavelmo's* arbejder på disse områder, er det dog lykkedes forfatteren at fremlægge et værk, der vidner om, at han er nået til selv at have taget stilling til problemerne.

Uden at skulle gå ind på enkeltheder er der et par ting, der fortjener at blive fremhævet. I det teoretiske grundlag, som findes i de tre første kapitler, inden selve analyserne foretages i den resterende del af bogen, er behandlet spørgsmålet om relationernes autonomi og deres identifikation. Det er to meget væsentlige sider i sådanne undersøgelser og i enhver undersøgelse på grundlag af økonomiske data. Det er problemer, der ofte har været i alt for høj grad overset.

Ved en relations autonomigrad forstås, i hvor stor udstrækning vedkommende relation kan antages at være gældende, også hvis væsentlige sider i det økonomiske liv ændres stærkt. — Eksempelvis vil en efterspørgselsrelation ikke være autonom overfor rationering. Identifikationsproblemet angår det, at man, før beregningen begynder, undersøger sine relationer og data for ikke at ofre arbejde på at finde skøn for en »sand« sammenhæng, som en sådan undersøgelse ville have vist ikke var at finde.

Dette turde være to meget vigtige sider i den art undersøgelser, som forfatteren har fået trukket stærkt frem. Det har krævet et meget stort beregningsarbejde at foretage disse undersøgelser, men her har forfatteren formodentlig haft en betydelig hjælp fra Socialøkonomisk Institutt.

Bogen anbefales stærkt til læsning af enhver, der interesserer sig for disse problemer, men det bemærkes, at forståelsen af den kræver, at læseren besidder nogen økonomisk og matematisk viden.

Chr. Jørgensen.

Forelesninger i landbruksøkonomi.

O. Aresvik: Forelesninger i landbruksøkonomi. Etterspørselen og tilbudet av jordbruksprodukter og enkelte deler av den økonometriske metode-lære. Norges landbrukshøgskole 1951. 140 sider (duplikat).

Mindre end et år efter tiltrædelse som professor i landbruksøkonomi ved Norges Landbrukshøgskole foreligger dette arbejde; det kan derfor udmærket tilgives forfatteren, når han i forordet gør undskyldning for, at en bedre gennemarbejdning havde været ønskelig. Der skal derfor heller ikke gås ind på de mere formelle mangler som f. eks., at en hel del af figurerne mangler forklarende tekstoverskrift. Der er givet en grundig omtale af efterspørgselen, tilbudet, prisstabilisering, analyser af efterspørgsel og tilbud, hvorefter følger et afsnit med resultater fra beregninger af elasticitetskoefficienter for jordbruksprodukter og tilsidst momenter for vurdering af resultaterne.

Den, der ikke mener sig i stand til at læse: Markedsanalyser I, af samme forfatter, vil kunne have udbytte af at studere dette dupliserede forelæsningshæfte. Det kunne meget ønskes, at der med en ny studieordning ved den danske landbohøjskole kunne blive mulighed for at give en grundlæggende undervisning på dette område. Igennem mange år har alle danske landbrugskandidater skullet lære forsøgsmatematik, men ville det ikke være mindst lige så påkrævet — i hvert fald efter en specialisering — at alle økonomisk interesserede fik et kursus også i økonometrien, ligesom naturligvis undervisning i teorien vedrørende udbud og efterspørgsel efter landbruksprodukter nødvendigvis måtte blive en vigtig del af undervisningen i økonomi. Dog kan man vel frygte, at det ville gå for meget ud over den øvrige økonomi, hvis den skulle have det omfang, den har i den foreliggende bog.

De økonomisk-statistiske problemer er her behandlet uden stærk brug af matematik, men det må dog påpeges, at man ved sådanne fremstillinger trods alt bygger på, at læseren er fortrolig med brugen af ligninger. Er han ikke det, vil han ofte blive nødt til at nøjes med at få »en fornemmelse« af, hvad det drejer sig om.

For den, der ønsker specielt at stifte bekendtskab med to i denne